

ΕΚΔΗΛΩΣΗ – ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΣΤΕΡΓΙΟ ΠΟΛΥΖΟ ΣΙΑΤΙΣΤΑ

ΤΡΑΜΠΑΝΖΕΙΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

02-5-2014

Του Γιώργου Κουζιώνη

Εγώ, ο ποιητής, γράφω. Σκέψεις και ερεθίσματα, βιώματα και εικόνες, συναισθήματα και απόψεις απλώνονται στο χαρτί και απευθύνονται σε μένα που γράφω και σε σένα που διαβάζεις. Πότε μου χαμογελούν γιατί η μεταμόρφωση του εσωτερικού σε κοινό είναι αυτό που περιμένω και πότε μου βγάζουν περιπαικτικά τη γλώσσα γιατί ούτε αυτό που ήθελα μπόρεσα να πω ούτε αυτό που διάβασα κατάφερε να μου πει κάτι. Ένα πάλεμα διαρκές είναι η ποίηση.

Πριν λίγο καιρό, στη στήλη του στην «Καθημερινή», ο Παντελής Μπουκάλας έγραφε πως...

«για τους λογοτέχνες, ειδικότερα για τους ποιητές, τους αρχαιότερους του σογιού, κυκλοφορούν από παλιά πολλοί μύθοι, εγκατεστημένοι πια στο μυαλό μας με την ισχύ του κοινού τόπου. Είναι μοιρασμένοι σε περιγελαστικούς και σε εγκωμιαστικούς. Στις χλευαστικές αναπαραστάσεις τους, οι ποιητές δεν μπορεί παρά να είναι αλαφροϊσκιωτοι, βαρεμένοι, αγαθούληδες ή μάλλον αγαθότρελοι, ψώνια, άεργοι, ανεπρόκοποι ή και παράσιτοι, μονίμως μελαγχολικοί, αφού τους βαραίνει τόση ιστορία και τόσα γράμματα.

Στους επαινετικούς μύθους τώρα. Που συνυπάρχουν με τους ονειδιστικούς.

...Οι τιμητικοί θρύλοι θέλουν τους ποιητές περισσότερο ευαίσθητους από τους υπόλοιπους ανθρώπους, περισσότερο εμπνευσμένους, αφού τελούν υπό την επήρεια των Μουσών, όπως άλλοι υπό την επήρεια ουσιών. Τους εμφανίζουν επιπλέον μονίμως σοβαρούς, σχεδόν κατηφείς, από την πολλή περίσκεψη, γενναιόκαρδα αδιάφορους για την ταπεινή ύλη και υπεράνω των ταπεινών αισθημάτων και παθών·ένα κράμα προφήτη, γκουρού και σαμάνου, για να ενωθούν όλοι οι πολιτισμοί στο πρόσωπό τους.

...

Αν ο ποιητής Φανφάρας είναι μια καρικατούρα, ο ποιητής-υπερευαίσθητος/ υπερ-εμπνευσμένος/ υπερ-σοβαρός, ο οιονεί υπεράνθρωπος δηλαδή, παύει να είναι άνθρωπος και καταντάει επίσης καρικατούρα. Μια καρικατούρα του απρόσιτου ιδεώδους·ένα είδωλο, όταν δεν χρειαζόμαστε ειδωλολάτρες καμιάς μορφής.

Από τους ποιητές λοιπόν δεν ζητάμε ό,τι θα μπορούσε ίσως να μας δώσει ένας άγγελος ή ημίθεος, ένα πλάσμα ιδεώδες, δηλαδή πλαστό. Δεν θα μας το δώσουν γιατί δεν το μπορούν. Την ποίησή τους ζητάμε, αυτήν που μπορούν, είτε μείζονες θεωρούνται είτε υποβιβάζονται από την αυστηρή γραμματολογία στους ελάσσονες. Ζητάμε τα αποτελέσματα του πολέμου τους με τη γλώσσα μας, που το βαθύ και βαρύ παρελθόν της ορίζει και τις απαιτήσεις της απ' όσους μπλέκουν μαζί της. Για να βρει ένα ξέφωτο ομορφιάς η ψυχή μας και να δουλέψει εντατικότερα ο νους μας διαβάζοντάς τους, δηλαδή περνώντας από τον δικό μας κόσμο στον δικό τους. Ξέρουμε ότι κάθε ποιητής σχηματίζει τον κόσμο του με τον δικό του τρόπο και δίνει τον δικό του ορισμό στην ποίηση. Αλλά εμείς διατηρούμε το πλεονέκτημα του αναγνώστη, που μπορεί να γευτεί και να γνωρίσει όλους αυτούς τους κόσμους»...

Τι θέλουμε λοιπόν όλοι εμείς, απόψε, εδώ συναθροισμένοι; Τι περιμένουμε; Πριν ρωτήσω τον Στέργιο το αυτονόητο -γιατί γράφεις;- ας αναρωτηθούμε όλοι το άλλο αυτονόητο: γιατί διαβάζουμε;

Ίσως για την ευχαρίστηση της ανάγνωσης και το γλυκό μούδιασμα της ψυχής. Ίσως για να σκαλίσουμε το νου και να απομακρύνουμε την πατίνα που σωρεύει ο χρόνος και η αμείλικτη καθημερινότητα.

Όπως και να 'χει η ποίηση θέλει γερή κράση. Θέλει κουράγιο για να διαβάσεις και θέλει τόλμη για να γράψεις.

Να ξεκαθαρίσουμε και κάτι άλλο. Αυτό που γράφει ο Στέργιος δεν είναι μαθηματικά, αρχαία ή φυσικοχημεία. Πάει να πει δεν είναι πράγματα χειροπιαστά και θετικά που καθένας διαβάζει και καθένας καταλαβαίνει. Δεν εννοώ πως κάποιοι δεν δύνανται να διαβάσουν και να καταλάβουν. Λέω απλά πως ο καθένας που διαβάζει καταλαβαίνει διαφορετικά πράγματα. Πότε ξαφνιάζεται με τη χρήση λέξεων που δεν χρησιμοποιεί στην καθημερινότητά του, πότε απορεί γιατί αυτή και όχι η άλλη λέξη, πότε αναγνωρίζει δικά του βιώματα σ' αυτά που διαβάζει, πότε τον ξενίζουν τα βιώματα του άλλου.

Όλα αυτά όμως είναι εντελώς υποκειμενικά. Καθένας βρίσκει διαφορετικούς δρόμους για να επικοινωνήσει μ' αυτόν που γράφει και κάποτε οι προορισμοί διαφέρουν. Ας μην τρομάζουμε όταν αυτό που έχει κατά νου ο ποιητής δεν το συλλάβαμε στην ολότητά του. Η σχέση με το ποίημα είναι αμφίδρομη ο φαντασιακός διάλογος με τον ποιητή είναι πάντα γόνιμος.

Στη συλλογή «Αγκαλιά τα μεσάνυχτα» ξεχωρίζεις τα βιώματα του ποιητή και εύκολα τα προβάλλεις στα δικά σου βιώματα. Διακρίνεις το δέος όταν μια νέα ζωή έρχεται στον κόσμο και ορίζεις έναν νέο άξονα για τη ζωή. Νιώθεις την απόπειρα του πουλιού που ανοίγει τα φτερά και έχει ανάγκη να ξεφύγει από την προστασία των γονιών του. Αγωνιάς για τα πρώτα σκιρτήματα της καρδιάς και του έρωτα που πρέπει να εισβάλει στην καθημερινότητά σου και να την ταραξεί. Καταλαβαίνεις πως ο κόσμος γύρω σου δεν γνωρίζει πάντα την καλοσύνη και είναι συχνά αφιλόξενος. Αισθάνεσαι τον δημιουργό που πλέον μοιράζεται το έργο του όταν αυτό δημοσιοποιείται. Ταξιδεύεις σε αναμνήσεις και θύμησες που λανθάνουσες ξυπνούν μέσα σου. Αναδεύεις μέσα σου τα βιώματα της σχολικής ηλικίας και θυμάσαι τους πολλούς χτίστες του εαυτού σου. Και πάντα, παρόλα τα ταξίδια της μνήμης, δεν μπορείς να αγνοήσεις το - συχνά ζοφερό- παρόν.

Διαβάζοντας τα ποιήματα της συλλογής διακρίνεις το προσωπικό ύφος του γράφοντος.

Η γλώσσα ξαφνιάζει: άλλοτε η γλώσσα της καθημερινότητας, άλλοτε λόγια και φροντισμένη, κάποτε ακραία και προκλητική.

Διαβάζεις και ταξιδεύεις σαν σε μια θάλασσα που πότε σε καλωσορίζει στη γαλήνη της και σε αφήνει να αισθανθείς την ομορφιά του ταξιδιού που δεν θες να τελειώσει και πότε με ένα ξαφνικό μπουρίνι σε ταρακουνά, σε τρομάζει και αποζητάς την ασφάλεια του λιμανιού.

Η θεματολογία σαν μια παλέτα με πολλά χρώματα. Μας θυμίζει πράγματα, μας μαθαίνει πράγματα, αλλά και ξεσκεπάζει πράγματα.

Κι αυτό τελικά δημιουργεί την προσωπική σφραγίδα του Στέργιου Πολύζου, που, όπως εγώ καταλαβαίνω, το πρώτο που τον ένοιαζε ήταν να γράψει κι όχι οπωσδήποτε να τον διαβάσουμε.

Όπως και να 'χει το έργο του είναι και καλοδεχούμενο και ενδιαφέρον.